

Beslut

Datum
2014-09-24

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-952-14

Enligt sändlista

Beslut för bildande av Räggåns naturreservat

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn Räggån
Län: Jämtland
Kommun: Bräcke
Väggkartan: Ånge 149
Lägesbeskrivning: 10 kilometer sydväst om Albacken i
Bräcke kommun
Centrum-koordinater: RT 90: X: 6958432 Y: 1501466
Sweref 99 TM: X: 6956535 Y: 542600
Fastigheter: Del av Gråssjön 1:3, 1:9, 1:4 samt del av
Räggen 1:9
Areal: 75,9 hektar
Förvaltare: Länstyrelsen Jämtlands län

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syfte	3
Beskrivning av naturreservatet	4
Områdesbeskrivning	4
Prioriterade bevarandevärden	4
Planeringsbakgrund	4
Riksintressen	4
Miljökvalitetsnormer för vatten	5
Kommunala planer	5
Naturvärdesinventeringar	5
Skäl till beslut	5
Ärendets handläggning	6
Föreskrifter	6
Avvägning mot andra intressen	8
Intresseprövning	8
Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan	8
Skötsel och förvaltning	9
Kungörelse	9
Hur man överklagar	9
Övrig information	9
Annan lagstiftning	9
Brand	9
Bilagor	10

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas med heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat, att särskilt skyddas och skötas för att bevara och ge möjlighet till utveckling av biologisk mångfald och för att tillgodose behov av områden för friluftslivet. Reservatet har den avgränsning som slutligen utmärks i fält.

Naturreservatets namn ska vara **Räggån**

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara ett skyddsvärt vattendrag med reproducerande flodpärlmussla och öring samt angränsande skog och kulturlämningar.

Detta innebär att processer och strukturer såsom ostörd hydrologi med därtill hörande vattenståndsvariationer, tillförsel av död ved, intakta strandzoner och botten samt vandringsvägar för vattenorganismer så långt möjligt bevaras i naturligt fungerande tillstånd. Skyddet innefattar bevarande av naturliga populationer av organismer typiska för vattendraget, såsom flodpärlmussla och öring.

Vattenmiljöerna hänger intimt samman med omgivande skogsmark och därför är syftet att även dessa miljöer ska utvecklas fritt efter naturliga processer.

Värdefulla företeelser och strukturer som särskilt ska beaktas är:

- Att sand- och grusbottenarna genomströmmas med klart, syrgasrikt, näringsfattigt och välbuffrat vatten under hela året.

Syftet ska nås genom att:

Området lämnas för fri utveckling med undantag för fortsatt restaurering av vattendraget.

Vidare är syftet att naturreservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser och friluftsliv, samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Beskrivning av naturreservatet

Områdesbeskrivning

Naturreservatet är beläget cirka 10 kilometer sydväst om Albacken i Bräcke kommun, Jämtlands län. Berggrunden i området består av metagråvacka och glimmerskiffer och det omgivande jordtäcket av sandig-moig morän i kombination med moig morän i direkt anslutning till ån.

Området utgörs av ett vattendrag med mycket höga naturvärden och stora tätheter av flodpärlmussla *Margaritifera margaritifera*. Populationen av flodpärlmussla i Raggån är den näst största i länet. Ån är på vissa sträckor rensad för flottning. Musslor förekommer i hela ån. Delsträckor med rätt strömhastighet och grusbotten härbärger rikliga mängder med flodpärlmussla. Bitvis förekommer mycket sten/block av olika dimensioner i vattendraget.

Skogen är relativt hårt påverkad under hela åsträckan. Någon skog med urskogsartad karaktär förekommer inte, dock finns några mindre delområden med relativt gammal skog som inte huggits under sen tid. Inom området finns mindre föryngringsytor med ung björk, gran och tall. Generellt är det lövträd (björk och gråal) som dominerar utmed långa sträckor av ån men bland lövet finns även solitärer av medelålders tall och gran. För övrigt förekommer dessutom rena tall- eller granbestånd men det är även gott om bestånd med barrblandskog av tall och gran.

Topografin växlar starkt utmed hela åsträckan och här förekommer sumpskogar växlande med relativt branta grusåsar med tall. Bitvis förekommer även rikligt med enbuskar och gräs närmast vattnet. På flera ställen ligger bäverfällade lövträd och i närheten förekommer enstaka bäverdammar och hyddor. Färska bävergnag finns och utmed vissa delsträckor har bävern gått hårt fram.

Prioriterade bevarandevärden

- Ett vattendrag med mycket höga naturvärden med reproducerande bestånd av flodpärlmussla och öring.

Planeringsbakgrund

Riksintressen

Området ligger inom riksintresse för vattendrag 4 kap 6 § MB.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Räggån utgör en vattenförekomst (EU_CD: SE695818-150184) enligt arbetet med genomförandet av EU:s ramdirektiv för vatten. Vattenförekomsten har idag *God ekologisk status* och den beslutade miljö kvalitetsnormen (målsättningen) är *Hög ekologisk status* 2015.

Kommunala planer

I översiktsplan för Bräcke kommun 2003 finns Räggån inklusive skyddszon upptaget som värdefullt vattendrag.

Naturvärdesinventeringar

Bottenfaunaprovtagning genomfördes i Räggån 1991. Inventering av flodpärlmussla har utförts vid två tillfällen, 2002 och 2008. Inför utpekandet av naturreservat har Länsstyrelsens reservatshandläggare utfört en naturvärdesinventering av omgivande skogsmark under 2004. En kompletterande biotopkartering av vattendraget med omgivande skog gjordes av Länsstyrelsens handläggare under oktober månad 2008. Även elfiskeundersökningar har utförts vid några tillfällen.

Skäl till beslut

Flodpärlmusslans fortlevnad är hotad i flera områden i landet samt i stora delar av Europa och den minskande förekomsten har lett till att flodpärlmusslan därför finns förtecknad i EU:s art- och habitatdirektiv. De största hoten mot flodpärlmusslan utgörs av effekter från skogsbruk, försurning och vattenkrafts-/regleringsföretag. I Sverige har arten försvunnit från drygt en tredjedel av de vattendrag där den fanns i början av 1900-talet. Arten finns även förtecknad i den svenska rödlistan över hotade arter och bedöms där som starkt hotad. På senare år (2004) har även Naturvårdsverket fastställt ett åtgärdsprogram för bevarande av flodpärlmussla.

Arbetet med bevarande av flodpärlmusselvatten och naturliga vattendrag som klassats som särskilt värdefulla ingår i genomförandet av miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag och ett rikt djur och växtliv.

Skälen till att ge skog och vattendrag ett formellt skydd är främst av bevarandebiologiska skäl men även för att förhindra skogsbruk eller andra former av markexploatering utmed åns omedelbara närhet.

Val av skyddsform

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att områdets naturkvaliteter bäst kan bevaras genom att det får ett formellt skydd i form av naturreservat. Beslutet om naturreservat är dessutom ett viktigt led i uppfyllande av miljömålet Levande sjöar och vattendrag samt vattenförvaltningens miljökvalitetsnormer enligt EU:s ramdirektiv för vatten.

Ärendets handläggning

Flodpärlmusselbeståndet i Räggån uppmärksammades vid Länsstyrelsens bottenfaunainventering 1991. Området har därefter naturvärdesinventerats vid flera tillfällen. Naturreservatet har därefter varit ett av de områden som ingått i det så kallade ESAB-paketet (Ersättningsmark i Sverige AB) som förvaltas av Naturvårdsverket. Inmätning av området gjordes under 2013 och avtal om köp mellan Naturvårdsverket och SCA Skog AB för området blev klart under 2013.

Under 2014 arbetade Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat, med tillhörande skötselplan. Detta skickades ut i maj 2014 för yttrande till innehavare av särskild rätt, kommun och myndigheter som berörs av beslutet. Yttranden inkom från Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Trafikverket samt Sveriges geologiska undersökning (SGU). Länsstyrelsen har i möjligaste mån beaktat inkomna synpunkter.

Föreskrifter

För att uppnå syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3, 21 och 22 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna i A och C nedan skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för naturreservatets vård och skötsel som framgår av föreskrifterna under B nedan.

Föreskrifterna i A och C nedan ska inte heller utgöra hinder för:

- a) jakt,
- b) att med lättare fordon (<400 kg) på fastmark transportera fällda älgar och björnar, på våtmark får endast lättare bandgående fordon användas (älgtrack, järnhäst eller dylikt),

- c) markägare och innehavare av särskild rätt att använda terrängskoter på väl snötäckt mark i samband med tillsyn och annat nyttjande av marken (inklusive vid uttransport av fällt vilt),
- d) reducering av såväl mink som bäver om behov uppstår, samt
- e) underhåll av befintliga vägar.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § i miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, t ex vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro, spång eller jaktorn,
2. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. framföra motordrivet fordon i terräng,
6. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
7. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder,
8. fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller andra växtnäringssämnen samt
11. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser.
2. Uppsättning av informationstavlor. Anordningar utöver de som anges i skötselplanen får utföras efter överenskommelse med fastighetsägaren.

3. Undersökningar av markslag, växt- och djursamhällen, biologiska och vattenkemiska undersökningar och andra naturförhållanden som ett led i uppföljningen av syfte och bevarandemål med naturreservatet. Detta kan exempelvis innebära uppsättning av insektsfällor och insamling av enstaka artexemplar.
4. Restaureringar av vattendraget som ökning av lämplig bottenareal genom öppnande av igenlagda fåror. Återställning av flottledsrensade åsträckor.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. fånga, störa eller skada flodpärlmusslor, däggdjur, fåglar, grod- och kräldjur, liksom att skada deras bo och lekplatser eller samla ägg,
2. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
3. vaska efter guld eller andra ämnen,
4. klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
5. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
6. elda, annat än med medhavd ved, samt
7. framföra motordrivet fordon i terräng.

Avvägning mot andra intressen

Intresseprövning

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets värden och behovet att tillgodose syftet med skyddet. De är främst avsedda att skydda flodpärlmusselbeståndet och begränsa skador på vatten, mark samt annat växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § MB finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5§ förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden med mera att beslutet

om naturreservat är förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalkens 3 och 4 kapitel samt att det är förenligt med för området gällande kommunal översiktsplan.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen de bevarandemål och riktlinjer som framgår av den till förslaget hörande skötselplanen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras. Förvaltare av reservatet ska vara Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Kungörelse

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 47 § delgivningslagen. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Länstidningen och Östersundsposten den 25 september 2014.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, (bilaga 4).

Övrig information

Annan lagstiftning

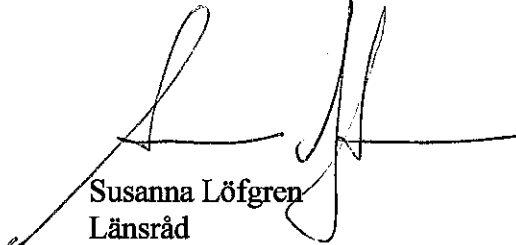
Länsstyrelsen upplyser om att verksamheter som kräver dispens eller tillstånd från någon av föreskrifterna i detta beslut, eller i andra fall, ofta förutsätter prövning enligt annan lagstiftning. Exempel på sådan prövning kan vara dispens från strandskyddsbestämmelser, tillstånd till markavvattning eller annan vattenverksamhet, bygglovstillstånd och dispens från terrängkörningsbestämmelser.

Brand

Spontana bränder kan tillåtas inom naturreservatets gränser, i enlighet med aktuell strategi för naturvårdsbränning och spontana bränder i skyddade områden, framtagna av Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Beslut i detta ärende har fattats av länsråd Susanna Löfgren efter föredragning av naturvårdshandläggare Göran Eriksson. I den slutliga handläggningen deltog även biträdande länsråd Bengt-Åke Strömqvist och biträdande Naturvårdsenhetschef Göran Gabling.

Susanna Löfgren
Länsråd

Göran Eriksson
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
- 3a. Skötselplankarta
- 3b. Karta. Natura 2000 - naturtyper
4. Hur man överklagar

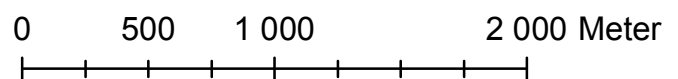

Räggåns naturreservat Beslutskarta

Teckenförklaring

 Naturreservatets gräns

Skala 1:30000

Räggåns naturreservat Översiktskarta

Teckenförklaring

 Naturreservatets gräns

0 1,5 3 6 Kilometer

Skala 1:100000

Skötselplan för Raggåns naturreservat

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL.....	2
Syfte.....	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Ingående naturtyper	3
Prioriterade bevarandevärden	5
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP).....	5
Miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram (Vattenförvaltningen).....	5
PLANDEL.....	5
Skötsel och förvaltning av naturreservatets natur- och kulturvärden.....	6
Skötselområde A. Mindre vattendrag (med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor). Areal 5,1 hektar.	
Skötselområde B. Skyddszon mot vattendrag, 70,8 hektar. Skötselområdet utgörs av ickenatura-skog, öppen icke natura naturtyp, våtmarker samt en mindre andel sjö.....	8
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	8
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	9
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	9
Övriga uppgifter.....	9
Uppföljning	9
Tillsyn.....	9
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	9
Källförteckning	10

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara ett skyddsvärt vattendrag med reproducerande flodpärlmussla och öring samt angränsande skog och kulturlämningar.

Detta innebär att processer och strukturer såsom ostörd hydrologi med därtill hörande vattenståndsvariationer, tillförsel av död ved, intakta strandzoner och bottenar samt vandringsvägar för vattenorganismer så långt möjligt bevaras i naturligt fungerande tillstånd. Skyddet innefattar bevarande av naturliga populationer av organismer typiska för vattendraget, såsom flodpärlmussla och öring.

Vattenmiljöerna hänger intimt samman med omgivande skogsmark och därför är syftet att även dessa miljöer ska utvecklas fritt efter naturliga processer.

Värdefulla företeelser och strukturer som särskilt ska beaktas är:

- Att sand- och grusbottenarna genomströmmas med klart, syrgasrikt, näringsfattigt och välbuffrat vatten under hela året.

Syftet ska nås genom att:

Området lämnas för fri utveckling med undantag för fortsatt restaurering av vattendraget.

Vidare är syftet med naturreservatet att tillgängliggöra området för naturupplevelser och friluftsliv, samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Räggån
Län	Jämtland
Kommun	Bräcke
Fastigheter	Del av Gråssjön 1:3, 1:9, 1:4 samt del av Räggen 1:9
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket
Areal	75,9 hektar
Förvaltare	Länstyrelsen Jämtlands län

Ingående naturtyper

Naturtyper enligt KNAS ¹	Areal (ha)	Naturtyper enligt NNK ²	Areal (ha)
Granskog	7,1	Sjö (3100)	0,2
Tallskog	16,3	Mindre vattendrag (3260), (126,127,109)	5,1
Barrblandskog	12,2	Öppen kultiverad gräsmark (6910)	0,008
Lövblandad barrskog	9,1	Öppen icke natura naturtyp (6960)	0,5
Barrsumpskog	3,9	Öppna mossar och kärr (7140)	2,3
Triviallövsog	0,9	Osäker skogbevuxen myr (9870)	20
Lövsumpskog	0,5	Ickenatura-skog (9900)	50
Sumpskogsimpediment	0,6		
Övriga skogsimpediment	3,5		
Övrig öppen mark	0,2		
Ungskog inklusive hygge	10,2		
Våtmark	6,2		
Sjöar och vattendrag	5,2		

¹ Data från "Kontinuerlig naturtypskartering i skyddade områden" (KNAS). Uttag från databas 2014-02-05

² Data från "Natura 2000 - naturtyper" (NNK), Naturvårdsverket. Kodnummer för respektive naturtyp anges inom parentes. Uttag från databas 2014-02-05.

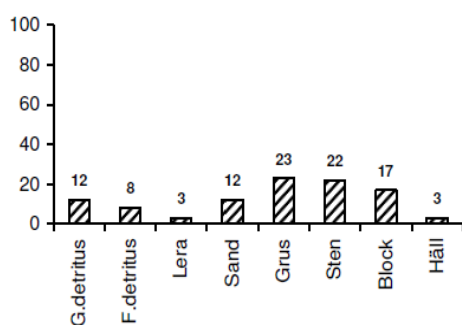
Områdesbeskrivning

Naturresevatet är beläget cirka 10 kilometer sydväst om Albacken i Bräcke kommun, Jämtlands län. Berggrunden i området består av metagråvacka och glimmerskiffer och det omgivande jordtäcknet av sandig-moig morän i kombination med moig morän i direkt anslutning till ån.

Området utgörs av ett vattendrag med mycket höga naturvärden och stora tätheter av flodpärlmussla *Margaritifera margaritifera*. Populationen av flodpärlmussla i Räggån är den näst största i länet. Ån är på vissa sträckor rensad för flotning. Musslor förekommer i hela ån. Delsträckor med rätt strömhastighet och grusbottnar härbärgerar rikliga mängder med flodpärlmussla. Bitvis förekommer mycket sten/block av olika dimensioner i vattendraget.

Räggåns källflöden ligger väster och söder om Räggsjön i ett skogsdominerat landskap med våtmarksinslag. I Räggsjöns tillrinningsområde finns ett 25-tal mindre och medelstora tjärnar. Till Räggsjön rinner tre större bäckar som samtliga är starkt påverkade av skogsbruk och bäver. Räggsjön fungerar som sedimentfälla vilket leder till att Räggån har betydligt bättre vattenkvalitet, främst med avseende på materialtransport, än inflödena i Räggsjön. Vid Räggsjöns utlopp börjar Räggån som efter cirka 8 kilometer flyter samman med Ovån och därefter byter namn till Sännån som i sin tur mynnar ut i Gimån.

Dominerande bottenmaterial (%)

Strömförhållande (%)

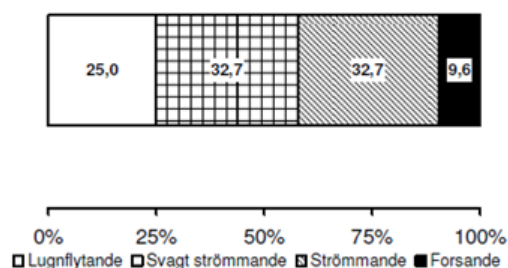

Fig 1. Diagrammen visar dominerande bottenmaterial och strömförhållanden i Räggån.

Räggåns bottnar domineras av grus, sten och block med inslag av sand. Strömhastigheten i ån varierar från långa lugnflytande partier i de nedre delarna till strömmande partier med dominans av grus i de övre delarna. I de övre delarna finns de högsta tätheterna av flodpärlmusslor. Cirka 10 % av åns sträcka utgörs av forsande partier som delvis är helt orensade och blockdominerade. Den totala fallhöjden på sträckan från Räggsjön till sammanflödet med Ovån är drygt 75 meter. Lämpliga uppväxtområden för unga flodpärlmusslor utgör uppemot en tredjedel av åns bottenareal. Andelen bottenyta som är bra för öringlek är betydligt mindre och bedöms till mindre än 5 %.

Räggån hyser ett av länets tätaste populationer av flodpärlmussla. Populationen räknades 2008 till cirka 1 200 000 individer på sträckan från Räggsjöns utlopp till sammanflödet med Ovån. Beståndet har därmed minskat med cirka 200 000 individer sedan 2003. Mellan dessa två inventeringstillfällen har andelen musslor mindre än 50 mm minskat kraftigt. Övervakning av den fortsatta utvecklingen är högt prioriterat.

Skogen är relativt hårt påverkad under hela åsträckan. Någon skog med urskogsartad karaktär förekommer inte, dock finns några mindre delområden med relativt gammal skog som inte huggits under sen tid. Inom området finns mindre föryngringsytor med ung björk, gran och tall. Generellt är det lövträd (björk och gråal) som dominerar utmed långa sträckor av ån men bland lövet finns även solitärer av medelålders tall och gran. För övrigt förekommer dessutom rena tall- eller granbestånd men det är även gott om bestånd med barrblandskog av tall och gran.

Topografin växlar starkt utmed hela åsträckan och här förekommer sumpskogar växlande med relativt branta grusåsar med tall.

Bitvis förekommer även rikligt med enbuskar och gräs närmast vattnet. På flera ställen ligger bäverfällda lövträd och i närheten förekommer enstaka bäverdammar och hyddor. Färska bävergnag finns och utmed vissa delsträckor har bävern gått hårt fram.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Utmed Räggåns sydligaste, centrala och norra del förekommer gamla rester av flottningsrännor och dammvallar. Vid dammvallarna finns fortfarande mindre rester av en kraftstation och en skvaltkvarn. I reservatets södra del, endast 30 meter från ån finns dessutom rester av en tjärdal vilket indikerar uttag av träd och stubbar av tall från området. Förmodligen från 1800-talets senare hälft. På flera ställen förekommer äldre diken både i skogsmark och på våtmark. Räggån har historiskt utsatts för såväl stenrensning, kanalisering, igenlagda fåror samt varit mottagare av såväl organiskt som minerogent material via några större diken från myrområden i åns närhet. Vissa diken håller dock på att växa igen och påverkar vattendraget marginellt. Skogsbruk har bedrivits kring ån i sen tid och i vissa delar relativt omfattande.

Spår efter bränder förkommer här och var med kolade stubbar och högstubbar med brandljud. Bränderna har på vissa ställen gått ända ner till strandkanten.

Friluftsliv

Naturreseptatet kan lätt nås på ett flertal ställen från den skogsbilsväg som följer på västra sidan av reservatet.

Prioriterade bevarandevärden

- Ett vattendrag med mycket höga naturvärden med reproducerande bestånd av flodpärlmussla och öring.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP)

Vid förvaltningen av naturreseptatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreseptat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreseptatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreseptatets syfte. På samma sätt ska prioriterade åtgärder i ännu ej fastställda åtgärdsprogram kunna utföras i naturreseptatet när programmen fastställts.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen av naturreseptatet.

Åtgärdsprogram	Fastställt	Kommentar
Åtgärdsprogram för bevarande av flodpärlmussla	Ja	Åtgärder inom detta program bör koordineras och samordnas med genomförandet av miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag och vattenförvaltningens åtgärdsprogram.

Miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram (Vattenförvaltningen)

I vattenmiljöer med särskilt höga naturvärden är bildande och förvaltning av naturreseptat även ett viktigt verktyg för att uppnå och bibehålla god vattenstatus enligt EUs ramdirektiv för vatten. Prioriterade skötselåtgärder för reservatet är därför ett viktigt led i att uppnå och bibehålla beslutade miljö kvalitetsnormer.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets natur- och kulturvärden

Naturreservatet är indelat i två skötselområden (A + B).

Skötselområde A. Mindre vattendrag (med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor).

Areal 5,1 hektar.

I vattendraget finns stora förekomster av flodpärlmussla och populationen är den näst största i länet. Man upptäcker musslor på flera ställen utmed ån. Bitvis förekommer mycket sten/block av olika dimensioner i vattendraget.

Räggån. Skötselområde A

Bevarandemål

Målet är att ingående naturtyper med omgivningar samt arter skall finnas kvar i nuvarande omfattning, eller öka. Bevarandemålen för ingående naturtyper och arter framgår nedan. För

Länstyrelsen Jämtlands län

att uppnå bevarandemålen ska sand- och grusbotten genomströmmas med klart, syrgasrikt, näringsfattigt och tillräckligt välbuffrat vatten under hela året. Det ska finnas tillräckligt med strukturer och vattendraget ska ej heller vara påverkat av onaturlig näringstillförsel eller av slamtransport.

Areal och utbredning:

Arealen ska minst uppgå till 5,1 hektar vid medelvattenstånd. Längden på vattendraget från utloppet i Räggsjön till sammanflödet med Ovån ska uppgå till 8 100 meter.

Struktur och funktion

Kontinuitet – Ingen förekomst av ej naturliga (artificiella) vandringshinder i huvudvattendraget.

Hydrologi – En naturlig vattenföring och flödesdynamik ska bibehållas i vattendraget.

Död ved – Död ved ska finnas i vattendraget för att möjliggöra gynnsamma ståndplatser för öring samt öka mångfalden av andra djur och växter.

Typiska arter:

Beståndet av flodpärlmussla ska vara konstant eller ökande inom området med förekomst av juvenila musslor samt musslor mindre än 2 cm. I vattendraget ska det finnas ett livskraftigt och förnyande bestånd av öring.

Vattenkemi

Vattenkemiskt mål för flodpärlmusselvatten är $\text{pH} \geq 6,2$

Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Kod	Naturtyp	Areal år 2014 (ha)	Målareal (ha)
3260	Mindre vattendrag	5,1	5,1

Skötselåtgärder

För att säkra och förstärka beståndet av flodpärlmussla är skötselåtgärderna för Ræggån inriktade på att förbättra biotopen för öring samt eliminera hot mot bestånden av flodpärlmussla och öring.

- Ökning av lämplig bottenareal genom öppnande av igenlagda fåror.
- Flottledsrensade sträckor i vattendraget ska återställas.
- Att utreda om behov finns för att ersätta befintliga vägövergångar där trummor används (två stycken) med broar. Om behov föreligger bör ett samråd med markägaren och väghållaren göras för en överenskommelse om utförande.

Följande ej prioriterade skötselåtgärder ska vara möjliga att i samråd med markägaren utföra i skötselområdet.

- Reducering av såväl mink som bäver om behov uppstår.
- Kalkning av vattendraget om pH-värden under 6,2 frekvent registreras vid den vattenkemiska uppföljningen.

Skötselområde B. Skyddszon mot vattendrag, 71 hektar. Skötselområdet utgörs av ickenatura-skog, öppen ickenatura naturtyp, våtmarker samt en mindre andel sjö.

Bevarandemål

Skötselområdets andel sjö, våtmarker som öppna mossar och kärr samt skogbevuxen myr ska vara opåverkade av antropogena ingrepp samt vara hydrologiskt intakta med undantag av naturliga förändringar. Ingående ickenatura-skog, öppen kultiverad gräsmark samt öppen ickenatura naturtyp ska på sikt naturligt övergå till urskogsartad skog. Dessa delars struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna vedsvampar, lavar, insekter samt fåglar.

Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Kod	Naturtyp	Areal år 2014 (ha)	Målareal (ha)
3100	Sjö	0,2	0,2
7140	Öppna mossar och kärr	2,3	2,3
9010	Taiga	0,0	50,5
	Öppen kultiverad gräsmark	0,008	0
	Öppen ickenatura naturtyp	0,5	0
	Ickenatura-skog	50	0
9870	Osäker skogbevuxen myr	20	20

Skötselåtgärder

Skötselområdet lämnas för fri utveckling.

Följande ej prioriterade skötselåtgärder ska vara möjliga att i samråd med markägaren utföra i skötselområdet.

- Igenläggning av diken.
- Röjning av vedartad och annan vegetation i direkt anslutning till kulturlämningar.
- Biotopvårdande skötselåtgärder som naturvårdsbränningar.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Bevarandemål

Vid naturreservatets entré ska det finnas en väl underhållen informationsskylt med information om naturreservatets natur- och kulturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

Informationstavla med beskrivning av reservatet ska sättas upp på plats enligt bilaga 3a och underhållas regelbundet.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt svensk standard och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser	1
A	Öppnande av igenlagda fåror	1
A	Återställning av flottledsrensade åsträckor	1
A	Utreda om behov finns för att ersätta befintliga vägövergångar	2
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavla	1

Följande ej prioriterade skötselåtgärder ska vara möjliga att i samråd med markägaren utföra i naturreservatet.

- Reducering av såväl mink som bäver om behov uppstår.
- Igenläggning av diken.
- Kalkning av vattendraget om pH-värden under 6,2 frekvent registreras vid den vattenkemiska uppföljningen.
- Röjning av vedartad och annan vegetation i direkt anslutning till kulturlämningar.
- Biotopvårdande skötselåtgärder som naturvårdsbränningar.

Övriga uppgifter

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för skötselområdet för bedömning av bevarandestatusen. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av reservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan och beslutas om separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsveket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Källförteckning

Tryckta källor

Bräcke kommun 2003. Översiktsplan för Bräcke kommun.
Lundqvist, J. Sveriges Geologiska undersökning 1969. Jordartskarta över Jämtlands län.
Naturvårdsverket. 2005. Åtgärdsprogram för bevarande av flodpärlmussla. Rapport 5429
Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning
och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005. Nationell strategi för formellt skydd av skog.
Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom
förevarande Fjällsjö k:n.
Naturvårdsverket. Handbok 2010:2 (Kalkning av sjöar och vattendrag).

Källor på internet

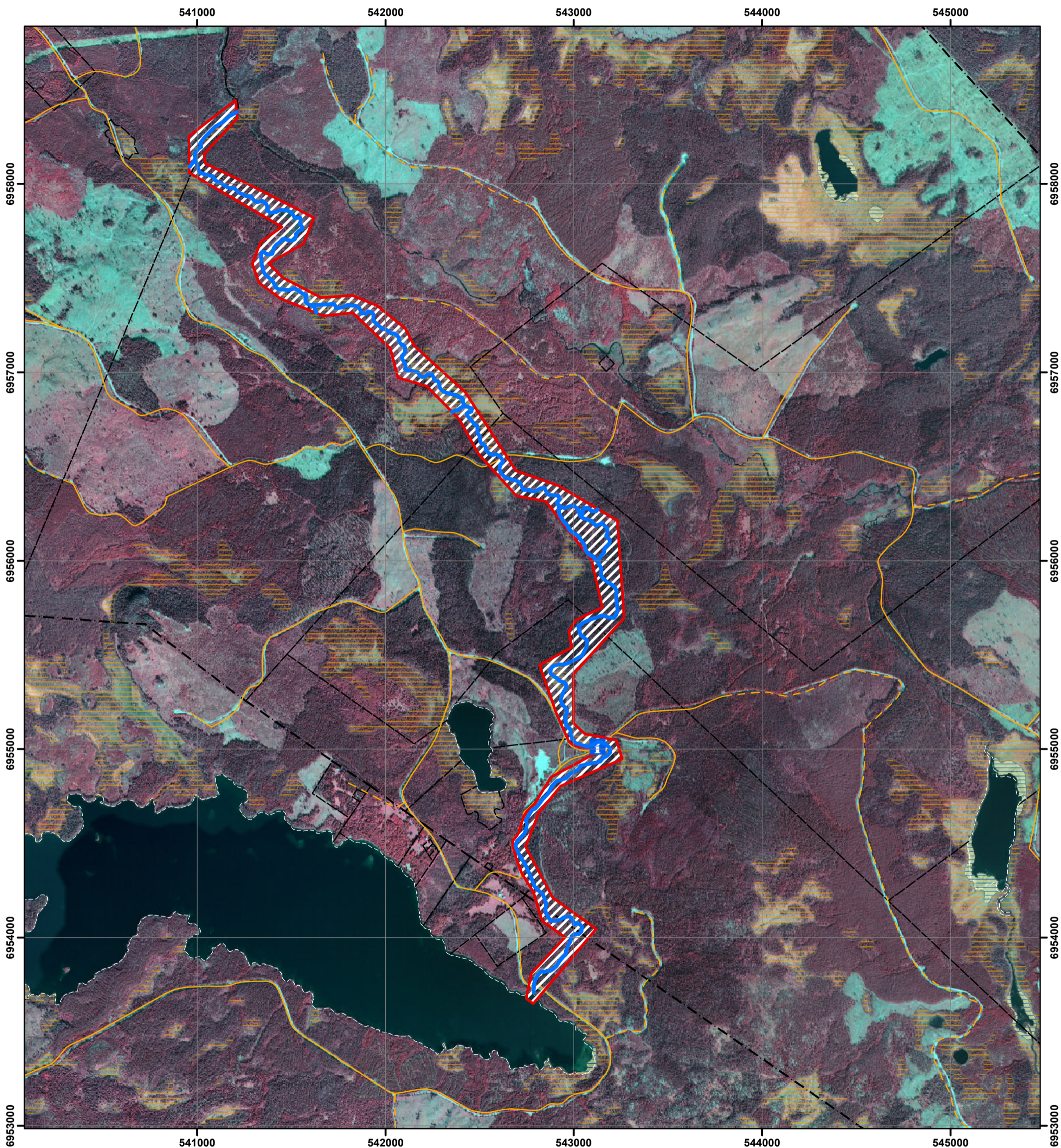
Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Forsök www.raa.se/cms/fornsok/start.html.
Skogsstyrelsen. Skog och historia. Skogens källa. www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Karttjanster/Skogens-Kalla.
EUs ramdirektiv för vatten (2000/60/EG). http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/implrep2007/index_en.htm

Ej tryckta källor

Naturvårdsverket. Kontinuerlig naturtypskartering i skyddade områden (KNAS).
Naturvårdsverket. Data från "Natura 2000 - naturtyper" (NNK)
Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens naturvärdesinventeringar.

Foto: Göran Eriksson, Länsstyrelsen Jämtlands län.

Räggåns naturreservat Skötselplankarta

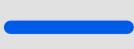

Teckenförklaring

 Naturreservatets gräns

 Informationstavla

Skötselområden

 A

 B

0 500 1 000 2 000 Meter

Skala 1:20000

Sweref 99 TM

Fastighetskartan

© Lantmäteriet

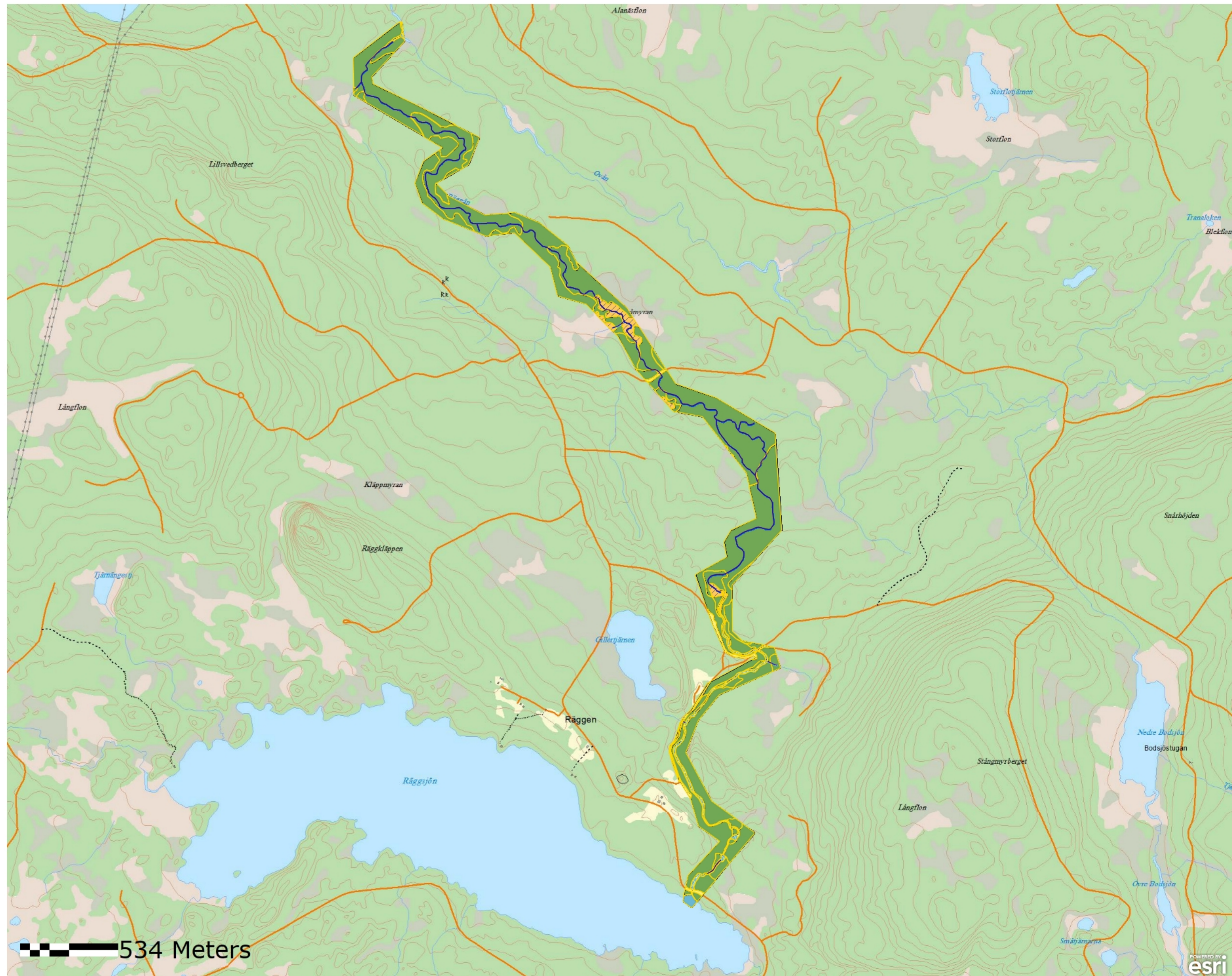
Utskrift NNK Punkt

Utskrift NNK Linje

- 109 Dike/uträtat vattendrag
- 126 Mindre vattendrag <3 m (3260)
- 127 Mindre vattendrag 3-6 m (3260)

Utskrift NNK Yta

- 3100 - Sjö
- 3260 - Mindre vattendrag
- 6910 - Öppen kultiverad gräsmark
- 6960 - Öppen icke-natura naturtyp
- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 9008 - Taiga, Kalmars/glest
- beskogad mark med mycket död ved efter störning
- 9870 - Osäker skogsbevuxen myr, icke-natura naturtyp
- 9900 - Icke-natura skog

Bilaga 4.

F 2

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN,

_____ Miljö-departementet

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga hos regeringen.

Det gör Ni genom att i brev

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom att ange ärendets diarienummer
- redogöra för dels varför Ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni skall underteckna brevet, förtydliga namnteckningen och uppge adress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni vill åberopa till stöd för Er ståndpunkt så bör Ni skicka med det.

Överklagandet skall lämnas/skickas till länsstyrelsen, se adress nedan. Om inte länsstyrelsen ändrar sitt beslut kommer överklagandet och handlingarna i ärendet att skickas till regeringen.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande inom tre veckor från den dag meddelande om beslutet var infört i ortstidning. I annat fall kan Ert överklagande inte prövas.

Om Ni behöver veta mer om hur Ni skall gå till väga, så kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefonnummer 010-2253000

Länsstyrelsens postadress:

Länsstyrelsen i Jämtlands län
831 86 Östersund